

Win → Debian

Đổi hẳn máy khách đang chạy Windows sang Debian 13 (GNOME) — bản ổn định, cài offline hoàn toàn từ đĩa DVD-1, khai tài khoản một lần rồi tool tự cài tự động.

Vị trí	Tab Nâng cao → nhóm Linux thay Windows (xoá ổ C:) → nút Win → Debian
Chạy ở	Windows (đang chạy Windows 7/10/11)
Cần có	Quyền quản trị · Mạng Internet (tự tải bộ cài ~3,7 GB) · Ổ C còn trống ≥ 21 GB
Mức rủi ro	Cao — xoá dữ liệu, cài lại máy; Windows trên ổ C bị xoá vĩnh viễn
Thời gian	Vài phút khai báo + 20–35 phút tool tự cài (tính cả tải bộ cài qua mạng)

1. Giới thiệu

Giống nút " Win → Ubuntu" nhưng cài **Debian 13 (GNOME)** — bản ổn định, phù hợp khách muốn ít thay đổi, ít vỡ bản. Dùng cùng cơ chế với Ubuntu/Mint: khai tài khoản một lần, tool tự tải bộ cài, tự thu nhỏ ổ C, tự cài theo file đáp án, cài xong vào thẳng màn đăng nhập.

Khác biệt chính so với Ubuntu: Debian dùng cơ chế cài riêng (không phải kiểu "casper" của Ubuntu) nên **không cần nạp bộ cài vào RAM** lúc cài, và bắt buộc dùng đúng bản **DVD-1** (~3,7 GB) vì tool cố ý cho cài **offline hoàn toàn**, không cần mạng trong lúc cài.

Khi nào cần dùng:

- Khách muốn đổi hẳn sang Linux nhưng chọn bản ổn định, ít thay đổi theo thời gian hơn Ubuntu.
- Máy không có mạng ổn định trong lúc cài (Debian DVD-1 cài offline hoàn toàn).

Nút này không làm: không giữ lại Windows, không dùng được bản netinst (chỉ nhận DVD-1), không đụng tới ổ D:/E:.

2. Trước khi bắt đầu

- Đang ở Windows — không chạy được trong WinPE.
- Có Internet nếu để tool tự tải; nếu tự chọn `.iso` thì phải là bản DVD-1 (`debian-13*-amd64-DVD-1.iso`), **KHÔNG** dùng bản netinst (~700 MB — thiếu gói, cài sẽ hỏng giữa chừng).
- Ổ C còn trống ít nhất ~21 GB (bộ cài tạm ~4,1 GB + tối thiểu 15 GB cho Debian + đệm).
- Đã sao lưu dữ liệu quan trọng trên ổ C — sẽ bị xoá hoàn toàn.
- Không có ổ dữ liệu nào đang mã hoá BitLocker; không có bản Windows thứ hai trên máy (có 2 bản Windows thì xoá bộ nạp khởi động sẽ làm bản còn lại mất đường vào, dù dữ liệu còn nguyên).

3. Các bước thực hiện

- Ở tab **Nâng cao**, nhóm **Linux thay Windows (xoá ổ C:)**, bấm Win → Debian .

Bạn sẽ thấy: cửa sổ "Cài Debian 13 (DVD-1) — THAY Windows" mở ra. Tiêu đề ghi rõ cài tự động, thay

Windows — chỉ ổ C bị xóa, giữ nguyên ổ D/E.

2. Ở mục **1. Tài khoản Linux**: khai y hệt cách khai của Ubuntu — tên đăng nhập `khach` (chữ thường), mật khẩu ASCII không dấu, tên hiển thị `khach`, hostname `linux-pc`.
3. Ở mục **2. Bộ cài (.iso)**: để trống thì tool tự tải `debian-13*-amd64-DVD-1.iso` từ kho và đối chiếu SHA256 chính chủ (cdimage.debian.org).
> [!CANH] File netinst (~700 MB) sẽ bị cổng chặn từ chối vì tool cố ý cài offline hoàn toàn — netinst không có đủ gói trong đĩa.
4. Đọc **bảng kiểm** bên phải.
> [!LUU] Bảng kiểm Debian KHÔNG có dòng RAM như Ubuntu/Mint — Debian không nạp bộ cài vào RAM lúc cài, nên máy ít RAM vẫn cài được bình thường.
5. Thay đổi cấu hình máy thì bấm **Đọc lại máy** để cập nhật bảng kiểm.
6. Bấm **XOÁ WINDOWS && CÀI DEBIAN NGAY**.
 - Chưa chọn `.iso`: tool tự tải bộ cài DVD-1 từ kho, nút đổi thành " HỦY TẢI BỘ CÀI (chưa đựng ổ đĩa)".
Bạn sẽ thấy: tải xong, tool tự đối chiếu mã băm SHA256 chính chủ Debian trước khi cho cài tiếp.
7. Hộp **xác nhận lần 1** "Xác nhận THAY Windows bằng Linux" hiện ra, in lại mọi thứ sắp làm. Đọc kỹ rồi bấm **Yes**.
8. Hộp **xác nhận lần 2** "Chắc chắn?" hiện ra — điểm **KHÔNG HOÀN TÁC**: Windows ổ C sẽ xóa và không khôi phục được.
> [!CANH] Chỉ bấm Yes khi đã chắc chắn và đã sao lưu dữ liệu khách. Bấm No để dừng, Windows còn nguyên.
9. Sau khi bấm Yes ở cả hai hộp: có thể hiện thêm hộp hỏi về diệt virus, rồi máy khởi động lại để Debian tự cài.

4. Giải thích các mục trong cửa sổ

Mục	Tác dụng	Ghi chú
1. Tài khoản Linux	Tên đăng nhập, mật khẩu, tên hiển thị, hostname	Giống hệt cách khai của Ubuntu/Mint.
2. Bộ cài (.iso)	Chọn nguồn bộ cài	Để trống = tự tải bản DVD-1 + đối chiếu SHA256. Bắt buộc dùng DVD-1, không dùng netinst.
Bảng kiểm (chi đọc)	Tự động đọc máy	Giống Ubuntu/Mint nhưng KHÔNG có dòng RAM.
Nút XOÁ WINDOWS && CÀI DEBIAN NGAY	Tự tải (nếu cần) rồi cài	Cùng cơ chế 1-click + Hủy tải như Ubuntu.

5. Kiểm tra kết quả

- Sau khi quá trình cài tự động hoàn tất (khoảng 20–35 phút kể từ lúc bấm Yes), máy khởi động lại và tới thẳng màn đăng nhập GNOME.
- Đăng nhập bằng tài khoản đã đặt ở mục 1.
- Kiểm tra ổ D:/E: (nếu có) còn giữ nguyên dữ liệu.

- Máy đứng im ở màn hình cài quá 45 phút (hiếm gặp): tắt nguồn bật lại là về Windows như cũ (Windows chưa xoá tới lúc đó).

6. Lỗi thường gặp và cách xử lý

Hiện tượng / thông báo	Nguyên nhân	Cách xử lý
"Chưa chọn file .iso của Debian 13 (DVD-1)."	Đế trống mà kho không tải được (mất mạng)	Kiểm tra mạng hoặc tự chọn <code>.iso</code> DVD-1 có sẵn.
"File .iso chỉ ~0,7 GB — đây là bản netinst. [...] phải dùng Debian DVD-1"	Tải nhầm bản netinst thay vì DVD-1	Tải đúng bản DVD-1 (~3,7 GB), hoặc để tool tự tải.
"Tên đăng nhập [...] là tên HỆ THỐNG Linux dành riêng"	Gõ tên trùng tài khoản hệ thống (admin, debian, sudo...)	Đổi sang tên thường như <code>khach</code> , <code>thanhhd</code> .
"Mật khẩu Linux chỉ nên dùng ký tự ASCII không dấu"	Mật khẩu có dấu tiếng Việt	Đặt lại mật khẩu không dấu.
"Máy chưa đủ điều kiện:" kèm danh sách dòng X	Ổ C không đủ ~21 GB trống, hoặc không xác định được chuẩn máy	Dọn ổ C, bấm Đọc lại máy .
"Máy còn ổ khác [...] có vùng CHƯA CHIA lớn"	Trình cài Debian chọn vùng chưa chia LỚN NHẤT trên mọi ổ	Disk Management chia nốt vùng đó, rồi Đọc lại máy .
"Máy còn bản Windows THỨ HAI ở ổ [...]"	Có 2 bản Windows, xoá bộ nạp làm bản thứ hai mất đường khởi động	Dùng nhóm nút Linux SONG SONG, hoặc tháo ổ chứa bản kia ra.
"Ổ đĩa này (MBR) đã có X phân vùng — MBR tối đa 4 ô"	Ổ MBR đã dùng ≥3 phân vùng, không đủ chỗ cho bộ cài + Debian	Gộp/xoá bớt phân vùng dư, hoặc dùng máy UEFI/GPT.
"Diệt virus đã xoá file cài Linux [...]. Tool đã TỰ DỌN phân vùng"	Diệt virus xoá file cài ngay sau khi chép	Tắt bảo vệ thời gian thực hoặc thêm loại trừ, rồi làm lại.

7. Lưu ý an toàn

- Hộp "Chắc chắn?" là điểm KHÔNG HOÀN TÁC duy nhất — Windows chỉ còn sống tới lần khởi động đầu của Debian.
- Luôn sao lưu dữ liệu khách TRƯỚC khi chạy — ổ C không có thùng rác.
- Ổ D:/E: và dữ liệu trên đó giữ nguyên hoàn toàn.
- Máy đứng im ở màn hình cài quá 45 phút: tắt nguồn bật lại là về Windows như cũ.
- Job khoá theo máy đang chạy — không mang sang máy khác giữa chừng.

8. Câu hỏi thường gặp

Hỏi: Vì sao bảng Debian không có dòng RAM như Ubuntu?

Đáp: Debian dùng cơ chế cài khác (không phải casper như Ubuntu), không cần nạp bộ cài vào RAM lúc cài, nên máy ít RAM vẫn cài được bình thường.

Hỏi: Có dùng được bản ISO nhỏ (netinst) để cài nhanh hơn không?

Đáp: Không. Tool cố ý bắt dùng bản DVD-1 để cài offline hoàn toàn, không cần mạng trong lúc cài. Bản netinst thiếu gói sẽ bị chặn ngay.

Hỏi: Máy có 2 bản Windows (dual-boot cũ) có cài được không?

Đáp: Bị chặn trước. Xoá bộ nạp khởi động sẽ làm bản Windows còn lại mất đường vào dù dữ liệu còn nguyên — dùng nhóm nút Linux song song, hoặc tháo ổ chứa bản kia ra trước.